

Салман Рушди „Харун и морето от приказки“

Много отдавна в страната Алифбай имаше един скръбен град, най-скръбният от всички градове, тъй безнадеждно скръбен, че забрави собственото си име. Разположен бе край печално море, пълно с тъжнорибки, тъй злочести на вкус, че хората се оригнаха на тъга въпреки синевата на небето.

На север от скръбния град имаше мощни фабрики, в които (поне така ми казаха) произвеждали мъка, пакетирали я и я разпращали по цял свят, а светът нямаше насита за нея. Чер пушек кълбеше от комините на тези фабрики за скръб и тегнеше над града като лоши вести.

А в дълбините на града, зад стария квартал с порутени сгради досущ като разбити сърца, живееше едно щастливо момче на име Харун – единствено дете на големия разказвач на приказки Рашид Халиф, чиято жизнерадост бе прочута в тази тъжна страна и чийто неспирен поток от бивали, небивали, врели и некипели истории му спечели не един, а цели два прякора. За почитателите си беше Рашид, Несекващият Океан от Приумици, преизпълнен с весели истории, тъй както морето гъмжеше от тъжнорибки. Ала завистливците го наричаха Шах Дрън-Дрън.

За жена си Сорая Рашид от години вече бе най-любезният съпруг, какъвто една жена може да си пожелае, и през всички тези години Харун расна в дом, където вместо тъга и намусеност властваха лекокрилият смях на баща му и сладкопойният глас на майка му.

И изведнъж нещо се обърка. (Може би тъгата на града най-сетне се просмука и през техните прозорци.)

И деня, когато Сорая престана да пее, и то наред куплет, сякаш някой бе натиснал копче, Харун се досети, че ги чакат неприятности. Ала и през ум не му мина колко.

Рашид Халиф бе тъй зает със съчиняване и разправяне на приказки, че дори не забеляза замлъкването на жена си, от което нещата само се влошиха. Но нали все пак Рашид бе много зает, нали бе Океан от Приумици, знаменитият Шах Дрън-Дрън! И тъй като постоянно се налагаше да репетира и да се явява на сцената, той просто престана да забелязва какво става в собствения му дом. Препускаше из града и цялата страна да разказва истории, докато Сорая си стоеше у дома все по-заоблачена и дори може да се каже гръмотевична. Задаваше се страшна буря.

Харун придружаваше Рашид при всяка възможност, защото татко му си бе същински вълшебник, това не можеше да се отрече. Покатерваше се примерно на някаква скована набързо, често импровизирана естрада в задънена уличка, претъпкана с окъсани деца и беззъби старци, и щом започнеше да ниже своите приказки, дори многобройните бездомни крави в града спираха и наостряха уши, маймуните се разкрещяваха одобрително от покривите на къщите, а папагалите по дърветата се захващаха да подражават на гласа му.

Харун често си мислеше, че баща му е същински жонгльор, защото историите му всъщност бяха множество приказки, които той главозамайно размесваше, без нито веднъж да ги обърка.

Откъде му хрумваха всички тези измислици? На пръв поглед Рашид само разтваряше пълните си червени устни в усмивка и хоп! оттам изскачаше чисто нова сага с всичко, дето ѝ се полага: вълшебник, любовна интрига, зли чичовци, дебели вуйни, мустакати бандити с панталони на жълто-черни карета, фантастични местности, страхливци, герои, битки и пет-шест мелодии, които направо се натрапваха на човек и той започваше веднага да си ги тананика. „Всичко произлиза отнякъде – мислеше си Харун, – затова и тези истории не може просто тъй да се появяват от нищото...“

Но всеки път, когато задаваше на баща си този най-важен въпрос, Шах Дрън-Дрън присвиваше своите

(нека си го кажем) изцъклени очи, потупваше друсливото си шкембе, пъхаше палец в уста и започваше да издава нелепи звуци – все едно, че пие – *гъл-гъл-гъл...* Харун страшно мразеше баща му да прави така.

– Кажи ми, моля те, откъде? – настояваше той, а Рашид мърдаше тайнствено с вежди и рисуваше магьоснически кръгове из въздуха.

– От Морето на приказките – отвърщаше. – Пия от топлите Приказни води и после целият съм под пара.

Харун много се дразнеше от тези думи.

– Къде я държиш тогава тази топла вода? – лукаво го подпитваше. – Може би в термос? Да, ама не съм виждал никакви термоси наоколо.

– Тя тече от невидимо Кранче, инсталирано от един Воден джин – твърдеше най-сериозно Рашид. – Но трябва да си абонат.

– А как се става абонат?

– Това е Прекалено Сложно за Обясняване.

– Освен това – намусено казваше Харун – никога не съм виждал и Воден джин.

Рашид само свиваше рамене.

– Ти винаги ставаш от сън толкова късно, че не си виждал и разносвача на мляко – изтъкваше той. – Това ни най-малко не ти пречи да пиеш мляко. Затова престани,

ако обичаш, с твоите вечни „ако“ и „обаче“ и се задоволи с приказките, които ти доставят такова удоволствие.

И тук спорът им приключваше. Само че един ден Харун зададе един въпрос в повече и стана тя, каквато стана...